

Nationalekonomiska institutionen
Ekonomihögskolan
Lunds Universitet

Handelsrelaterat tekniskt bistånd - Ett effektivt medel för fattigdomsreducering?

Examinator:

Anders Danielsson

Författare:

Sofia Bågstad 800115-0229

Anna Cagnan 781115-4066

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Hur tar handelsliberalisering form?	8
2.1 Vinsterna av frihandel	8
2.2 Tariffer och handelsliberalisering	8
2.3 Komparativa fördelar	10
2.3.1 Vad exporterar LDC länderna ?	10
2.3.2 Problem med LDC s exportvaror	11
2.3.3 Linder hypotesen	12
2.4 Fördelningsproblem	12
2.4.1 Handel och påverkan på individens inkomst	12
2.4.2 Skillnader mellan utbildad och outbildad arbetskraft	13
2.5 Stora problem för LDC s att tillgodogöra sig de förväntade vinsterna av en handelsliberalisering	15
2.5.1 Ofullständiga institutioner	15
2.5.2 Marknadsstruktur	16
2.5.3 Utbildning	17
2.5.4 Infrastruktur	17
3 Det tekniska biståndets allmänna grundprincip - Kapacitetsutveckling och kunskapstransferering	19
3.1 Inledning	19
3.2 WTO s utformning av tekniskt bistånd	19
3.3 Problem med tekniskt bistånd	20
3.3.1 Koordineringsproblem	21
3.3.2 Problem med rådgivning och kunskapstransferering	22
3.3.3 Det tekniska biståndet är allt för utbudsdrivet	23
3.4 The Integrated Framework	23
3.4.1 Syftet med The Integrated Framework	24
3.4.2 Utvärdering av Integrated Framework - Hur fungerar deras tekniska bistånd?	26

4 EPRP	28
4.1 Vad är EPRP?	28
4.2 Strategi och tillvägagångssätt	29
4.3 Landsexempel	29
4.4 Utvärdering av EPRP	32
4.4.1 Problem med exportsektorn	33
4.4.2 Länk till marknaden	34
4.4.3 Geografisk koncentration	35
4.4.4 Teknisk utveckling mot tillverkningsprodukter	36
4.4.5 Effekt på lönerna	37
4.4.6 Behov av creditsystem och infrastruktur	37
4.4.7 Problem med handelsrelaterat tekniskt bistånd	38
5. Slutsats	40
Källförteckning	41

1. Inledning

Stor del av det ekonomiska biståndet idag till utvecklingsländerna har gått från att vara rent monetära medel mot tekniskt bistånd. I linje med den pågående globaliseringen i världen har tekniskt bistånd kommit att bli mer inriktat på utvecklingsländernas handelssektorer. Den primära avsikten med bistånd till världens LDCs (Least Developed Countries) är att reducera fattigdomen som präglar befolkningen och håller tillbaka all annan form av utvecklingsmöjligheter. Vi vill med våran uppsats undersöka om handelsrelaterat bistånd bidrar är ett relevant sätt att angripa fattigdomen eller om koordineringen av bistånd till utvecklingsländer bör riktas mot andra sektorer.

När ett land genomgår en handelsliberalisering medför detta ofta en utveckling av produktionssektorn framförallt för exportprodukter vilket bör bidra till en ökad tillväxt och högre sysselsättningsgrad. Tillträde till världsmarknaden sänker prisnivån till följd av en ökad konkurrens samtidigt som minskandet av tariffer sänker den inhemska prisnivån till fördel för befolkningen. De inhemska företagen tvingas att effektivisera sin produktion för att ha möjlighet att konkurrera med internationella företag vilket kan komma att öka teknologiska innovationer i landet, samtidigt som handel med andra länder också betyder ett inflöde av ny teknik. Internationella organisationer som arbetar för att koordinera bistånd till de fattigaste länderna (LDC) går mer och mer mot en linje för utveckling av handeln för att nå en ökad bibehållen tillväxt. För att en satsning på handelssektorn skall motverka fattigdom krävs att de önskade effekterna av handelsliberaliseringen uppnås. Vi har funnit att när ekonomisk handelsteori appliceras på LDC s uteblir många av de förväntade positiva effekterna på grund av brister i så väl inhemska institutioner som inom produktionen vilket karakteriserar de flesta LDC s. Exempel på detta är:

- LDC s är ofta i starkt behov av tariffer för att skydda den inhemska industrin mot internationell konkurrens.
- En satsning på exportsektorn präglad av komparativa fördelar i resurstillgången har problem att förbättra TOT (terms of trade) för LDC s eftersom detta framförallt handlar om jordbruksprodukter som värderas lågt på världsmarknaden.

- Faktorpristjämnning som skall leda till en högre lönenivå enligt handelsteori uteblir då produktionen framförallt präglas av intensivt användande av lågutbildad arbetskraft vilken också är trögrörlig. Dessa industrier är ofta skyddade av höga tariffer innan en handelsliberalisering. Handelsliberalisering bidrar då istället till att lönen för den lågutbildade arbetskraften sänks medan lönen för utbildad arbetskraft övervärderas vilket leder till ökade klyftor i landets inkomstfördelning.
- Institutioner och regelverk är underutvecklade vilket gör att LDC s präglas till stor del av icke-tariffära handelshinder som finns kvar efter en handelsliberalisering.
- Stora brister inom infrastruktur och distributionskanaler medför att länken mellan marknaden och produktionen inte är pålitlig.

Det största organet vi har i dag för handel i världen är WTO vars skall gälla regelverk så väl rika industriländer som de LDC s som ingår i WTO. Av de 50 LDC s i världen ingår 30 av dem i WTO. WTO s utformning vilar på ett fundamentalt argument där handel anses fungera som bränsle för ekonomisk utveckling (www.wto.org). På grund av sitt medlemskap i WTO har dessa länder på senare tid tvingats till handelsliberalisering i linje med implementering av WTO s regelverk. Dock har resultatet på den ekonomiska tillväxten varit svagt. Länder som genomgått handelsliberalisering stegvis har visat sig mer framgångsrika (UNCTAD, 2004). För att komma till stånd med dessa problem beslutades genom Doha - rundan 2001 att LDC s som ingår i WTO skall erbjudas tekniskt bistånd för att möjliggöra en implementering av WTO s regler och möjliggöra en mer utbredd handel, men även handelsrelaterat tekniskt bistånd direkt till fattiga regioner i dessa länder för att öka den ekonomiska tillväxten i linje med den pågående handelsliberaliseringen.

Genom samarbete mellan organisationer inom WTO bildades The Integrated Framework som huvudsakligen hjälper LDC s att implementera WTO s regelverk. Dock har inte detta projekt varit lika framgångsrikt som förväntat. Det har visat sig att koordineringen av biståndet är viktigare än summan pengar för att uppnå resultat. Problemen ligger framförallt i utformandet av det tekniska biståndet som misslyckats med att involvera mottagarlandet och istället förlitat sig på experthjälp från rikare länder vilket gjort att fel

saker prioriterats.

Det huvudsakliga ansvaret för handelsrelaterat tekniskt bistånd till specifika regioner och sektorer inom LDC s ligger hos ITC (International Trade Center), som är en organisation skapad av WTO. Efter DOHA -rundan utvecklade ITC EPRP (Export - Led Poverty Reduction Programme) som utgör en grund för ett antal pågående projekt i utvecklingsländer. Programmet utvecklades för att uppfylla ITC s första prioritet som skall vara att förstärka länken mellan utveckling och handel (Annual Report, 2002). EPRP syftar till att utveckla exportsektorer och skapa en länk från produktionen inom utvecklingslandet till den internationella marknaden. För att detta skall ske krävs utveckling av inhemska produkter för att möta efterfrågan på den internationella marknaden och en organisering av producenter som stöds av distributionskanaler för att länka dessa till aktuell marknad.

Vår analys har visat att projekt i linje med EPRP ofta är för små i sin omfattning där de föreligger en hög koncentration till en liten geografiskt del i utvecklings landet. Detta gör att projekten misslyckas med att påverka landet som helhet även om den aktuella regionen upplever en ekonomisk tillväxt. Dessa projekt präglas också av vad som är ett stort allmänt problem med tekniskt bistånd: det är ofta under ledning av internationella organisationer och styrs inte av personal från den inhemska arbetsstyrkan. Biståndet upplevs då som utbudsdrivet istället för att anpassas till den hjälp som verkligen efterfrågas av landet själv till följd av att projekten följer en mall utvecklad av ITC. Ökat marknadstillträde för de aktuella producenterna koncentreras till en internationell marknad vilket gör att det isoleras från den inhemska ekonomin eftersom de samtidigt råder en hög geografisk koncentration av projekten till små regioner. EPRP kan komma att misslyckas med att bidra till en bibehållen ekonomisk tillväxt för hela landet på grund av dessa problem.

Innan länder kan tillgodose sig de positiva effekterna av en handelsliberalisering krävs att det har en fungerande ekonomisk situation från grunden. För LDC s betyder det att det primära behovet av tekniska biståndet är att angripa de inhemska institutionerna och den

inhemska marknaden som idag fungerar dåligt. Det krävs också en reform av produktionen eftersom den i dessa länder präglas av ineffektivitet. Detta gör att utvecklingsländer idag importerar livsmedelsprodukter samtidigt som deras huvudsakliga produktion finns inom jordbrukssektorn. Livsmedelsprodukter utgör störst del av befolkningens utgifter. Reformen inom dessa industrier anpassat till den inhemska marknaden skulle öka utvecklingsländernas självförsörjning vilket får en stor betydelse för dessa länder eftersom den internationella marknaden tvingar LDC s att konkurrera med de rika industriländerna i väst. En satsning på handelssektorer är i detta fall inte de primära för fattigdomsreducering i LDC s om man fokuserar på dessa problem.

2 Hur tar handelsliberalisering form?

2.1 Vinsterna av frihandel.

Inom ekonomisk teori presenteras vinster av handel i form av ett bevis för att frihandel ökar välfärden. Då ett land öppnar upp för frihandel kommer relativpriserna på världsmarknaden att variera från de inhemska relativpriserna vilket generera vinster då produktionen maximeras efter de nya förhållandena. Dessa vinster ligger i att fri handel ger landet en möjlighet att anpassa sin produktion och konsumtion till de relativpriser som man möter på världsmarknaden, istället för att produktion och konsumtion anpassas till inhemskt utbud och efterfråga. Dessa vinster kommer från möjligheten att bjuda ut sin kvantitet på världsmarknaden och möjligheten till att specialisera sin produktion anpassat till det relativa världsmarknadspriset givet landets resurstillgång. Vinstteorem för handel bygger på att frihandel leder till en bättre eller minst lika bra välfärd som självförsörjning. Om produktionen under fri handel maximeras kommer värdet av konsumtionen alltid att vara högre eller minst lika bra som värdet av konsumtionen vid självförsörjning. (Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus, 1995, Kap 5). Beviset framställer en handelsliberalisering som en process som leder till att ett land alltid når en högre välfärd.

2.2. Tariffer och handelsliberalisering.

Vinsterna från handel är uppenbara men detta betyder dock inte att jämförelser sker mellan total självförsörjning till total frihandel som teoremet ovan implicerar. Olika grader av handelshinder finns inom industrier och länder i världen. Den ursprungliga tullnivån är satt av landet själv, vilket sker i form av en beskattning på importvaror: tariffer. Utöver tullsatsen tillkommer icke-tariffära handelshinder som utgör den största delen av världens handelshinder å återfinns i utvecklingsländerna i form av brister inom infrastruktur och regelverk. I industriländerna är NTB s av annan form, exempelvis krav på standard som hindrar export från andra länder. NTB s är svåra att mäta vilket gör att

tariffer används som ett mått på handelsliberalisering då NTB anses nära korrelerade med den rådande tariffnivån i ett land. Detta gäller framförallt i rikare länder där infrastruktur och ett väl fungerande företagsklimat tas för givet då tariffer använts som ett mått på handelsliberalisering. Nivåerna för dessa skiljer sig inom industrier vilket gör att man kan urskilja effekterna av handelsliberalisering gentemot politiska åtgärder. (Goldberg, Pavcnik; 2004). En hög handelsliberalisering i utvecklingsländer betyder dock inte att handelshinder är reducerade i samma omfattning som för industriländerna. Detta implicerar att en kraftig sänkning av tariffer inte har samma handelsliberaliserade effekt i LDC s då utgångsläget är ett annat.

En tariff fungerar å ena sidan som en skatt på konsumtionen av importerade varor, å andra sidan som en subvention för den inhemska produktionen eftersom den höjer priset på varan. Tariffer används för att gynna den inhemska produktionen, dock på bekostnad av den totala välfärdsnivån för landet. Eftersom specialisering sker efter en anpassning till det relativa världsmarknadspriset snedvrids denna och landets produktion kan komma att differentieras till en högre grad. (Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus, 1995, Kap 15). Den högre differentieringsgraden och möjlighet att utveckla den inhemska industrin är huvudanledningen till att tariffer används. Tariffer snedvrider dock handel och bryter mot WTO s regler. Inom ramen för WTO sker handelsliberalisering i form av implementering av WTO s regler, vilket framförallt innefattar regler om rådande tullnivåer. Många LDC s har kommit långt inom handelsliberaliseringen i form av kraftiga tullsänkningar till följd av WTO s bestämmelser. En fullkomlig handelsliberalisering behöver dock inte vara de mest ultimata för utvecklingsländer även om handelsliberalisering inom ramen för WTO s sker utan inverkan från privata industriernas intressen och lobbying utan för hela landets bäst (Goldberg, Pavcnik; 2004). Länder som öppnat upp mer successivt och mindre på djupet har haft en bevisat bättre länken mellan handel och fattigdomsreducering än länder som öppnat upp sin ekonomi radikalt (UNCTAD; 2004). Detta beror på att de inhemska industrierna inom LDC s ofta är svaga och har svårt att konkurrera med resten av världen. Behovet av att skydda dessa industrier från internationell konkurrens är stort.

2.3 Komparativa Fördelar

2.3.1 Vad exporterar LDC s?

Ekonomisk handelsteori bygger på att länder exporterar den vara som de har komparativa fördelar i, d.v.s. den vara de kan producera relativt sett billigare givet rådande produktionsteknologi i landet. Enligt klassisk teori karaktäriseras en väl fungerande marknad av att det inte finns några handelshinder. Marknaden styr på så sätt internationell handel efter komparativa fördelar som existerar mellan länderna för resurstillgången. Handel kan ses som en alternativ produktionsaktivitet då man istället för att producera något själv kan exportera detta på världsmarknaden till ett billigare pris än vad den inhemska produktionen skulle komma att kosta. Genom att låta specialisering efter komparativa fördelar prägla produktionen uppnår landet högre effektivitet då varje land kommer att producera den produkt där de existerar komparativa fördelar och på så sätt utjämnas relativpriserna på marknaden. Teorin om komparativa fördelar ger ett okomplicerat angreppssätt för politiska åtgärder inom handeln: avskaffa handelshinder och öppna upp ekonomin helt för internationell handel.

När man applicerar detta på verkligheten ligger de komparativa fördelarna för LDC s i jordbruks och råvaruproduktion, vilket är former av arbetsintensiv industri. Industrieländerna i världen koncentrerar sig på tillverknings- och högteknologiska varor. Upp till 40 % av utvecklingsländernas BNP utgörs av export av primära jordbruksprodukter och råvaror, men på världshandel är deras andel låg. Låg inkomstländer med mer än 40 % av jordens befolkning står endast för 3 % av den totala världshandeln. Sub - Sahara som innefattar ett stort antal LDC s motsvarar endast av 1,3 % av världshandeln. 73 % av arbetsstyrkan inom LDC s arbetar inom jordbrukssektorn där jordbruket representerar 30 % av BNP i dessa länder och 34 % av LDC s export intäkter (Oxfam International; 2004). I de LDC s vars export till största del utgörs av jordbruksprodukter finansierades importen endast till 54 % av export 2001 (UNCTAD; 2004). Detta gör att dessa utvecklingsländer är beroende av internationellt bistånd för att tillgodo se sig de underskott som uppstår i deras TOT. I verkligheten innebär det alltså inte att

komparativa fördelar utjämnar relativ priserna eftersom utvecklade länders produkter värderas lägre.

2.3.2 Problem med LDC s exportvaror

Nya innovationer till följd av den teknologiska utvecklingen i världen utgör den största delen av världshandeln. Då den teknologiska utvecklingen inom i-länderna ligger långt före den i utvecklingsländerna värderas inte deras produkter lika högt på världsmarknaden. Utvecklingsländerna tenderar att koncentrera sin export av råvaror enligt komparativa fördelar inom jordbrukssektorn vilket gör dem beroende av sin import av hög - teknologiska varor. Då jordbruksvaror är belagd med en hög priselasticitet på världsmarknaden kan en relativt liten minskning i pris på en produkt få förödande effekter till följd av export specialisering för LDC s. Samtidigt ökar den totala inkomsten i världen till följd av den pågående teknologisk utveckling i industrin. När inkomsten ökar, minskar efterfrågan på mat och istället ökar efterfrågan på hög - teknologiska varor vilket betyder att en ökad inkomst i världen får en negativ effekt för utvecklingsländernas exportindustrier (Todaro, Economic Development, kap 12). Prebisch-Singer tesen syftar till att dessa olikheter inom export och import gör att det hela tiden sker stora monetära transfereringar från u-länderna till i-länderna vilket ytterligare försämrar TOT för LDC s. Dessa transfereringar kan bara undvikas genom att utvecklingsländerna utvecklar sin tillverkningsindustri. (Todaro, Economic Development). En annan aspekt är att industriländerna ofta använder sig av stegrande tariffer. Råmaterial möter låga tariffer medan tillverknings produkter möter högre tariffer. För utvecklingsländerna innebär detta att efterfrågan upplevs som större för råvaror på världsmarknaden (International Trade, s 261) vilket gör att deras produktion koncentreras till dessa.

2.3.3 Linder hypotesen

En intressant aspekt är Linder hypotesen som bygger på att principerna för handel inte är de samma för tillverknings produkter som råvaror. Faktortillgången är avgörande för handel med råvaror men när det gäller handel med tillverknings produkter har denna inte samma betydelse. För tillverknings produkter är det efterfrågan på marknaden som styr produktionen. Dessa varor produceras genom innovationer från entreprenörer för att tillgodose en identifierad efterfråga på marknaden, vilket betyder att innovationer uppkommer då de finns en betydande potentiell efterfråga för varierande produktion. Detta förklarar att en stor del av världshandeln framförallt sker mellan i-länder med likartade tillgångar i motsats till vad klassik teori förutspår. (Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus, 1995, kap 13). För utvecklingsländerna innebär denna hypotes att för att kunna bli konkurrenskraftig på världsmarknaden måste den inhemska efterfrågan stimuleras för att nya innovationer skall skapas. Det betyder att den tekniska utveckling följer konsumtionen som i sig påverkas av fattigdomen i landet. Fattigdomsreducering måste alltså ske innan man kan förbättra handels förhållanden då dessa styrs av den inhemska efterfrågan.

2.4 Fördelningsproblem.

2.4.1 Handel och påverkan på individens inkomst

För att handel skall kunna verka för fattigdomsreducering krävs att den enskilda individen/hushållets inkomst påverkas positivt av en handelsliberalisering, dvs. ökar. För att en handelsreform skall nå de positiva effekterna krävs att hushållen har möjlighet att anpassa sig till förändringar i ex. relativpriser vilket i sin tur bestäms av möjligheten att byta sin konsumtion eller produktion till de varor som påverkas positivt av en prisförändring. Anpassning till en prisförändring är framförallt viktigt för den fattiga delen av befolkningen då deras flexibilitet är mycket svag och produktion/konsumtion är beroende av ett fåtal varor. En handelsliberalisering kan generera positiva effekter om

hushållen är flexibla nog att byta sin konsumtion till den vara som faller i pris, eller förändra sin produktion mot den vara som stiger i pris. Detta är ofta svårt för den fattiga befolkningen då de är belagda med större riskaversion. (Winters, 2004)

För att bedöma om fattigdomsreducering verkligen äger rum till följd av handel måste man också titta på inkomstfördelningen i landet, d.v.s. vilka sociala grupper påverkas positivt av en handelsreform. Analyser på handel och dess effekt på inkomstfördelningen visar ofta på ökade klyftor. Då analyser koncentrerar sig på löneeffekten riskerar de dock att bli överdrivna eftersom fattigdomsnivån bestäms av ett antal olika faktorer och inte endast lönen (Pavcnik, Goldberg, 2004).

För företagen innebär handelsliberaliseringen sänkning av marginalkostnaden för att kunna möta den ökade konkurrensen, vilket alltså kräver en kostnadsminskning för företaget om det ska ha möjlighet att hålla samma produktionskvantitet. Om inte denna kostnadsminskning kan uppnås genom effektivisering tack vare användandet av ny teknologi får detta istället effekt på lönerna inom landet. Eftersom lönen är en produktionskostnad för företaget kan lönenivån i ett land sjunka till följd av hårdare konkurrens. Detta kan också ske till följd av handelspolitiska åtgärder som påverkar industri lönen och förflyttningen av arbetskraft till den informella sektorn på grund av avsked. (Goldberg, Pavcnik, 2004).

2.4.2 Skillnader mellan utbildad och utbildad arbetskraft

I empiriska undersökningar är det nästintill ett accepterat faktum att klyftan mellan utbildad och utbildad arbetskraft ökar, d.v.s. löneskillnaderna ökar till följd av handelsliberalisering. Den utbildade arbetskraften värderas högre i form av en högre relativ lön. (Pavcnik, Goldberg, 2004). Den högre värderingen uppstår till följd av att efterfrågan på utbildad arbetskraft stiger då handelsreformer är beroende av utbildade personer för att kunna genomföras samt:

- en ökning i avkastningen på specifika yrken som kräver en högre utbildning
- skift inom produktionen till mer utbildningsintensiv produktion från i-länder till

u-länder genom direkt investeringar

- teknisk förändring inom utvecklingslandet som avancerar produktionen vilket ger en ökad diversifiering.

Inom klassisk handelsteori presenterar H -O modellen en förklaring till detta genom Stolper - Samuelsson teoremet. SS - teoremet förutspår att om det råder konstant skalavkastning och om ett land fortsätter att producera båda varorna givet H - O modellens antagande så kommer en relativ prishöjning i den ena varan att höja avkastningen på faktorn som används intensivt inom produktionen av denna vara. Avkastningen på den andra faktorn kommer att sjunka. (Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus, 1995, s. 116). Detta betyder att för utvecklingsländer bör handel leda till en högre avkastning för utbildad arbetskraft eftersom specialisering sker i arbetsintensiv produktion.

Enligt SS - teoremet bör alltså handel ha en stark länk till fattigdomsreducering eftersom lönen för den utbildade arbetskraften stiger. I verkligheten är effekten dock den motsatta. Detta kan förklaras med att handelsliberalisering sker framförallt inom sektorer där utbildad arbetskraft används intensivt då dessa industrier ofta är belagda med höga tariffer för att skydda inhemsk industrin inom LDC s. Eftersom handelsliberaliseringen är koncentrerad till dessa sektorer kommer effekten att bli precis som SS - teoremet förutspår för utbildad arbetskraft istället (Goldberg, Pavcnik, 2004). Lönen för den utbildade arbetskraften är övervärderad på grund av höga tariffer. Efter handelsliberalisering kommer produktionen inom dessa sektorer inte längre att vara subventionerade. Detta är ett starkt bevis för att handelsliberalisering inte reducerar fattigdom utan istället gynnar den utbildade arbetskraften och ökar klyftor i inkomstfördelningen.

2.5 Stora problem för LDC s att tillgodose sig de förväntade vinsterna av handelsliberalisering.

2.5.1 Ofullständiga Institutioner

När man inom ekonomin talar om institutioner i samhället menas normer, regler för genomförande, och generellt accepterade handlingsplaner. Sociala institutioner är väl definierade formella institutioner som styr till exempel utbildningssystem. Politiska institutioner är system som styr hur regeringar väljer att agera. (Todaro, Smith; 2003, s 799). Ofullständiga institutioner är stort problem i LDC s. Planeringsmisslyckanden, dåliga administrativa instanser, avsaknad av politiska ledare för att fastställa mål och strategier är exempel på detta. Inkompetent och okvalificerad personal, byråkratiska processer som förhindrar beslutsfattande, motstånd mot förändringar och nya innovationer präglar ofta den institutionella strukturen i många utvecklingsländer. I många fall råder en konflikt mellan finansministeriet och planeringsbyråer i form av att byråkraters privata intressen styr handlandet istället för i linje med den nationell välfärd. Pressen från intressegrupper håller tillbaka den ekonomiska tillväxten (Todaro, Smith; 2003, Kap 3). Statistiska instanser inom LDC saknas eller är ofullständiga, vilket innebär att dessa länder saknar pålitliga databaser vilket medför att det blir svårt, eller i princip omöjligt att planera för de ekonomiska aktiviteterna.

Utvecklingsländerna kan ofta inte lita på sina marknadsmekanismer beroende på att marknaden i dessa länder är imperfekt. Den bristfälliga informationen leder till felaktiga beslut när det gäller allokeringen av resurser. Avsaknaden av makroekonomisk stabilitet är mer en regel än undantag i dessa länder där hög inflation och opålitlig valuta präglar ekonomin. De juridiska systemen som ska garantera äganderätter är en annan form av institution som de ofta råder stora brister inom. Infrastruktur för att underlätta och minska transportkostnader lyser ofta med sin frånvaro. All form av produktion och konsumtion är belagd med stor risk då försäkrings - och creditsystem är dåligt utvecklade och svåråtkomliga.

Då dessa brister råder inom institutionsstrukturen i utvecklingsländerna blir vinsterna av internationell handel svåra att tillgodose ett land. Behovet av investeringar i LDC ligger i alla former av fysiskt, humant, socialt och institutionellt kapital. Många centrala processer som hanterar kapitalackumulation och budgetering är beroende av internationell finansiering och assistans, vilket gör att för att de tekniska bistånd skall bidra till fattigdomsreducering är de beroende av i vilken effektivitetsgrad internationell assistans erbjuds, d.v.s. vilka områden som angrips (UNCTAD; 2004).

2.5.2 Marknadsstruktur

Generellt sätt kan LDC s inte förlita sig på marknadsmekanismer vilka inom en väl fungerande ekonomi sker automatiskt och tas för givna. Den viktigaste orsaken till detta är som ovan nämnt att de karakteriseras av en imperfekt struktur. För konsumenter och producenter ligger ett stort problem i den bristande information och osäkerheten som råder på marknaden. Producenterna är ofta osäkra på storleken på marknaden och tillgången till input faktorer. För konsumenterna ligger osäkerheten i kvalitet och tillgång till produkter (Todaro and Smith 2003). Vinst och nyttomaximering baseras till följd av detta på felaktig information och leder till felallokeringar.

Utvecklingsländernas marknadsstrukturer präglas också till stor del av externaliteter. Ett exempel på detta är varor som har ett högt socialt värde vilket inte reflekteras i marknadspriset. Då sådana varor, ex utbildning och sjukvård, måste ges till ett pris lägre än kostnaden eller till och med gratis, finns det inget incitament för den privata sektorn att producera detta. Konsekvensen blir att regeringarna i LDC måste producera dessa varor för att öka välfärden i landet vilket är en kostsam process.

Det privata sparandet är ofta väldigt lågt inom utvecklingsländer. Detta får som konsekvens att regeringen måste stå för kapitalackumulationen, en kostsam process där statliga resurser saknas. Den privata sektorn är ofta inte kapabel till att skapa det tillgångar som behövs för att upprätthålla ett gynnsamt industriklimat. Den ojämna inkomstfördelningen i utvecklingsländerna förvärras av en icke fungerande

marknadsmekanism som till skillnad från LDC s i industriländer fungerar som en mekanism för att utjämna inkomsten (Todaro and Smith 2003). Imperfekt marknad leder också till att industrier som inte skulle ha överlevt under perfekt konkurrens kan fortsätta drivas och de industrier som är effektiva kan komma att försvinna. Problemet med marknadsstrukturen gör att regeringar måste sätta in stora statliga resurser på att försörja sådant som i en väl fungerande ekonomi sker automatiskt. Ett bättre fungerande ekonomiskt klimat skulle göra att dessa resurser frigjordes och kunde användas till direkt fattigdomsreducering och utvecklandet av dessa sektorer.

2.5.3 Utbildning

Utbildningssystemen i utvecklingsländerna är bristfälliga och ineffektiva. Detta gör att analfabetismen är utbredd och procentandel som går i skolan är väldigt liten. De som ändå får sin utbildning, d.v.s. de som inte hoppar av efter de första åren, migrerar ofta till de urbana områdena då jobb möjligheterna är större inom de mer moderna sektorerna. De med högre utbildning, exempelvis lärare, vetenskapsmän och liknande väljer att emigrera till utlandet. Incitament att stanna kvar i landet saknas eftersom lönenivån är för låg och industristrukturen ofullständiga att ta till vara kunskapen. Detta brukar kallas "brain drain" och är framförallt allvarlig på landsbygden vilket gör den underutvecklad eftersom kunskap saknas här (Todaro and Smith 2003). Därför är landsbygden ofta den som präglas av djupast fattigdom. Nya innovationer inom teknologi, utvecklandet av hälsosystem uteblir. Utvecklingsländerna är i stort behov av en reform inom sina utbildningssystem för att fungera som en del av världsekonomin. På grund av detta är LDC s inte konkurrens kraftiga på världsmarknaden och har svårt att stärka sin exportsektor.

2.5.4 Infrastruktur

Nivån på den infrastrukturella utvecklingen är en avgörande faktor när det gäller den ekonomiska utvecklingen. En fungerande infrastruktur är nödvändig för att hjälpa länderna att bygga upp sin möjlighet till att utnyttja vinsterna av handel (WTO/OECD

report 2004). Infrastruktur innefattar vägar, järnvägar, luftfart och andra former av transportmöjligheter samt vattenförsörjning, finansiella institutioner, elektricitet och offentliga tjänster så som hälsa och utbildning. (Todaro and Smith 2003)

Möjligheterna för fattiga producenter att ta del av vinsterna från handel är små eftersom infrastrukturen är undermålig. Att ta sig till marknaderna är svårt, där fördelarna av handel finns som till exempel mildare försäljningskrav och tillgångarna på billigare varor (Winters, 2004). Utan en fungerande infrastruktur blir det i princip omöjligt för invånarna på landsbygden att ta sig in till städerna och därmed väldigt svårt för dem att kunna utnyttja dessa fördelar.

Många av LDC s är gamla kolonier och det mesta av infrastrukturen i de här länderna har inte byggts ut sedan den här tiden. Dålig infrastruktur innebär alltså att det blir svårt med transporter och att handelskostnaderna inte kan hållas nere. Investeringar för modernisering av jordbruket ger kanske en högre output men utan tillräcklig infrastruktur för att få ut den på marknaderna kan inte den nationella produktionen av jordbruksprodukter effektiviseras, varken för export eller inhemsk marknad.

Regeringarnas användande av inhemskt sparande och utländsk finansiering för investering i offentliga projekt och mobilisering av resurser kan ses som det bästa sättet att realisera den ekonomiska tillväxten på lång sikt (Todaro and Smith 2003).

Infrastrukturen i utvecklingsländerna måste byggas ut för att de ska kunna ta del och integreras i världsekonomin.

3 Det tekniska biståndets allmänna grundprincip - Kapacitetsutveckling och kunskapstransferering.

3.1 Inledning

Sedan 1960 talet har utvecklingsassistans riktats mot de minst utvecklade länderna. Det tekniska biståndet består av donationer från olika organisationer och länder för att hjälpa LDC s med den ekonomiska utvecklingen och därmed fattigdomsreduceringen. Det tekniska biståndet kan se ut på många sätt, ett av de vanligaste är att experter skickas till de fattigaste länderna under en lång tid för att hjälpa den lokala personalen att bygga upp institutionerna. Ett annat sätt är så kallad "gap filling", dvs. att experterna utifrån fyller ut de områden där den lokala kapaciteten och kunskapen är undermålig. (Danielsson, Hoebink, Mongula, 2002). Tekniskt bistånd sker ofta i form av projekt som ska bidra till kapacitetsutveckling och kunskapstransferering.

3.2 WTO s utformning av tekniskt bistånd

De bistånd som WTO erbjuder LDC s är huvudsakligen i form av handelsrelaterat tekniskt bistånd som ska verka för att öka kapaciteten inom landet och implementera WTO s regelverk. Huvudsyftet med det tekniska biståndet inom ramen för WTO är att hjälpa LDC s att delta mer aktivt i den utvecklingsplan som Doha-rundan lade grunden för. Inom ramen för fattigdomsreducering och utvecklingsstrategier anses TRTA/CB (Trade Related Technical Assistance/Capacity Building) vara ett viktigt medel tillsammans med marknadstillträde, i kombination med inhemska politiska reformer, för att hjälpa LDC s till ett större deltagande i det multilaterala handelssystemet. Handelsrelaterat tekniskt bistånd till LDC s ökade kraftigt från \$70 miljoner 2002 till \$290 miljoner 2003. (WTO/OECD Report, 2004)

Handelsrelaterat tekniskt bistånd angriper 3 huvudområden:

- Handelspolitik och regleringar: Bygger på att underlätta förhandlingar, reformer och förberedelser för en närmare integration i det multilaterala handelssystemet.
 - Handelsutveckling: Riktat sig framförallt till entreprenörer genom att engagera dessa i handel genom att underbygga och utveckla ett företags klimat anpassat till handel.
 - Infrastruktur: Bygga upp landets fysiska infrastruktur för att möjliggöra transport av varor och export.
- (WTO/OECD Report, 2004).

Tekniskt bistånd är oftast utformat så att utbildade personal skickas till landet för att lära upp den inhemska befolkningen. Detta sker ofta i form av utländska experter som arbetar i landet under en kort eller lång period. WTO erbjuder också seminarium för utvecklingsländerna och hjälper till att starta upp projekt inom länderna. Målen för de olika projekten varierar. Vissa har målet att bygga upp de svaga inhemska sociala institutionerna medan andra riktar in sig på producenterna inom landet eller utveckling av infrastrukturen. En mycket viktig effekt av det tekniska biståndet är den förväntade spill-over effekten, dvs. kunskapstransferering till lokalbefolkningen. De experter som sänds till landet ska fungera som rådgivare till den inhemska befolkningen och övervaka utvecklingen av institutioner och pågående projekt. Kapacitetsökningen ska ske främst inom handelssektorn och inkluderar moderniseringen av tullkontor, utveckling och implementeringen av lagar för att öka handelsliberaliseringen och införandet av standardiseringar för arbetsförhållanden. (www.wto.org).

3.3 Problem med tekniskt bistånd

De biståndstagande ländernas förmåga att kunna använda sig av och utnyttja de tekniska bistånden på ett effektivt sätt är ofta svag. Utvecklingsländerna får ofta bidrag men bidragsgivarna har ofta egna incitament till att ge det tekniska biståndet och förväntar sig positiva resultat redan på kort sikt. Donatorerna överträder ofta de lokala administratörerna vilket leder till en försvagning av den inhemska politiken som i själva verket skulle behöva förstärkas. (Tarp, 2000, s 165) För att det tekniska biståndet ska fungera krävs alltså att det finns ett starkt ledar- och ägarskap i de mottagande länderna

(WTO/OECD report 2004) och inte vice versa. Projekten blir ofta utan koordinering och tar inte hänsyn till lokala administrativa strukturer. Redan på designstadiet är det viktigt att identifiera de rätta kanalerna och instrumenten för att få det tekniska biståndet att fungera effektivt. En direkt länk mellan projektet och fattigdomsreducering och realistiska mål måste definieras. Design av rådande projekt och program för tekniskt bistånd bör bygga på en diagnos framställt av mottagarlandet själv med eventuellt stöd från bidragsgivaren. Detta för att garantera landets deltagande i processen och för att landet skall kunna tillgodose sig de positiva effekterna på bästa sätt. (WTO/OECD Report, 2004). När biståndstagarna har lite att säga till om i den slutgiltiga utformningen av projekten leder det till att projektet istället angriper låg prioriterade behov. I det värsta scenariot försvagar tekniskt bistånd de inhemska institutionerna istället för att förstärka dem. (Tarp, 2000, s 167). Viktigt är att stöd, träning och riktlinjer utformas för den lokala personalen för att det tekniska biståndet ska fungera tillfredställande (WTO/OECD 2004).

3.3.1 Koordineringsproblem

Trots att väldiga summor satsats på tekniskt bistånd har resultaten inte blivit som förväntade. Mycket av detta beror på att de inhemska institutionerna inte fungerar. Till exempel har många av länderna en svag ekonomisk politik som leder till att den ekonomiska utvecklingen stagnerad. På grund av dessa problem kan de minst utvecklade länderna inte ta del av den tekniska assistans som erbjuds för att reducera fattigdomen. LDC s kan inte använda sig av de tekniska bidragen de erhåller för att öka human kapitalet genom kunskapstransferering och därmed öka den ekonomiska tillväxten.

En slutsats som kan dras av det här är att de länder som är i störst behov av de tekniska bidragen har inga eller mycket små möjligheter att kunna ta till vara på den assistans som erbjuds. Trots att stora problem kvarstår när det gäller de inhemska institutionernas kapacitet har en viss utveckling ändå skett, vilket ökningen inom utbildnings- och hälsoväsendet varit en bidragande faktor till. Även förbättrade transportmöjligheter tack vare en mer utvecklad infrastruktur har förbättrat institutionerna. Svårare är det när det

gäller att stärka den inhemska politiken då den fungerar dåligt vilket gör länderna beroende av extern hjälp för att kunna upprätthålla denna. För att de minst utvecklade länderna ska ha någon chans att kunna komma ifatt de utvecklade länderna måste starkare länkar skapas med den globala ekonomin inte bara genom ökad handel utan detta innebär att länderna måste vara med i internationella och globala förhandlingar där institutionell säkerhet är ett krav.

3.3.2 Problem med rådgivning och kunskapstransferering

Det har visat sig att otillräcklig tyngd läggs på upplärandet och skapandet av inhemska kapacitet. Donatorerna vill se konkreta resultat på kort tid. Detta innebär att de utländska experterna inte inriktar sig på att bygga upp det inhemska humankapitalet, utan istället lägger tyngdpunkten på att uppvisa resultat. Den så kallade expert- och motpartmodellen (RELC) fungerar inte. Modellen innebär att de utländska experterna och den lokala personalen ska arbeta sida vid sida för att kunskap ska kunna överföras. Ofta ligger det i de utländska experternas intresse att få jobbet gjort och de har få incitament för att överföra kunskap. (Danielsson, Hoebink, Mongula, 2002). I många fall paras experter och motparter aldrig ihop och ofta är motparten inte närvarande under utbildningen. Mycket av detta beror på att de utländska experterna inte innehar den auktoritet som krävs för att kunna lägga upp effektiva arbetsplaner för den lokala personalen. Detta samtidigt som den lokala personalen saknar auktoritet att kräva den utbildning de är berättigade att få (Tarp, 2000, s 165). Den personal som skickas till de minst utvecklade länderna är ofta där under en längre tid. Dessa långtidsutvandrare experter passar inte in i den lokala strukturen. De har relativt sett mycket högre lön jämfört med den inhemska personalen vilket kan leda till en demoralisering av denna. Långtidsarbetande experterna har en tendens att isolera sig från den inhemska personalen för att uppnå sina mål vilket gör det bättre med korttidsarbetare som innebär många men korta besök för att uppnå utveckling av de inhemska institutionerna som då framförallt sker i ledning av inhemska personal.

3.3.3 Det tekniska biståndet är alltför utbudsdrivet

Ett problem som visat sig vara stort är att det tekniska biståndet som ges till de minst utvecklade länderna ofta är utbudsdrivet istället för drivet av efterfrågan i dessa länder. Att det tekniska bistånd som ges ofta är utbudsdrivet istället för efterfrågedrivet har visat sig underminera den lokala kapaciteten. Donatorerna skapar, utformar och implementerar projekt med allt för lite inblandning av den inhemska personalen. De som erhåller bidragen har inte någon äganderätt till projekten och kan därmed inte använda dem till det som efterfrågas mest. För att få tekniskt bistånd att fungera ordentligt behövs förändringar. Som det ser ut idag förvrids de lokala arbetsmarknaderna och det tekniska biståndet har en negativ påverkan på de länder som tar emot biståndet. (Danielsson, Hoebink, Mongula, 2002). Eftersom projekten ofta är utbudsdrivna ges de ofta till lågt prioriterade angelägenheter ur de mottagande ländernas synvinkel. Projektens tyngdpunkt läggs ofta på gripbara, mätbara utgångseffekter. Biståndsgivarna bör identifiera vilka prioriteringar mottagarländerna har och ta hänsyn till deras mest trängande behov (WTO/OECD 2004).

3.4 The Integrated Framework

The Integrated Framework, IF, är ett samarbete mellan sex olika organisationer (IMF, ITC, UNCTAD, UNDP, WTO och The World Bank). Huvudsyftet är att hjälpa de minst utvecklade länderna att reducera sin fattigdom.

IF processen följer fyra steg:

1. Öka medvetenheten om att handel och utveckling är en viktig länk fattigdomsreduceringen.
2. Upprätta en handelsplan för att integrera länderna i det globala handelssystemet.
3. Integrera handelsplanen i den nationella utvecklingsplanen.
4. Implementera handelsplanen.

3.4.1 Syftet med The Integrated Framework

Gemensamt för alla LDCs är att det saknar finansiella medel vilket leder till att den ekonomiska tillväxten hålls tillbaka och att marknaderna förblir underutvecklade. Detta får konsekvenser på levnadsförhållandena för befolkningen i dessa länder. En reduktion av fattigdomen är målet med bidragen från IF. IF-samarbetet syftar också till att hjälpa LDC s att bli en del av det multilaterala handelssystemet genom en implementering av WTO s regler (www.integratedframework.org). Genom en ökning av frihandeln och investeringsmöjligheterna i de här länderna hoppas IF göra dem tillgängliga för det multilaterala handelssystemet. IF samarbetet strävar efter att skapa en dialog mellan ländernas regeringar och deras utvecklingspartners och på så sätt integrera handelspolitik i deras utvecklingsplaner.

IF riktar sig bara till LDC s. För att kunna ta del av samarbetet måste vissa kriterier uppfyllas. Dessa kriterier är uppsatta för att regeringarna i de aktuella länderna skall visa intresse av att införa handel som ett element i den nationella handlingsplanen. De skall också ha förberett sig för att göra detta (www.integratedframework.org). Viktigt är att det finns fungerande institutioner så att detta är möjligt att genomföra. Även om LDC länderna är lika varandra till karaktären så finns det många skillnader mellan dem. Detta är en anledning till varför IF har lagt tyngdpunkten på att det tekniska biståndet bör vara efterfrågedrivet och vara skräddarsytt för varje land. Många av LDC länderna har hinder att ta sig över som inte direkt har med handel att göra men som måste överkommas för att skapa ett bra handelsklimat, exempelvis tillgången på utländska direktinvesteringar, makroekonomisk stabilitet och politisk stabilitet. För att LDC länderna ska kunna dra nytta av den ökade världshandeln måste dessa hinder övervinnas. Vilket gör att behovet av tekniskt bistånd dock inte bara inkluderar handelssektorn. För de LDC s som ingår i WTO har handelsliberalisering redan tagit fart i form av reduktion av tariffer som en anpassning till WTO s regler, men de positiva effekterna som förväntas av detta har uteblivit (UN, LDC Report, 2004). Det bör sägas att öppen handel i sig själv inte självklart leder till ökad utveckling utan måste följas av andra faktorer så som institutionell utveckling för att skapa högre tillväxt och minskning av fattigdomen.

LDC länderna är oroade över att de höga tarifferna som deras export produkter möter i andra länder gör att en förändring av deras nationella politik inte är tillräckligt för att öka utvecklingen och minska fattigdomen. De specifika behov som LDC s har för att kunna komma åt de positiva effekterna av internationell handel utgörs framförallt av utökad marknadstillträde för att förbättra möjligheterna. Det nuvarande systemet som ger dem speciell tillgång har främst gynnat de LDC länder som relativt sett har högre inkomster (WTO 2000). Detta system har exkluderat känsliga produkter så som jordbruksprodukter och textil och kläder. Det är dessa produkter som utgör största delen av deras export marknad. WTO har argumenterat för tull- och kvotfri tillgång för LDC länderna till de industrialiserade ländernas marknad vilket inte har skett fullt ut.

De många utbudsbegränsningar som LDC s möter hindrar dem från att kunna ta del av det multilaterala handelssystemet. Genom att ta bort dessa hinder och samtidigt fortsätta med utvecklingen av den nationella handelspolitiken kommer länderna kunna ta del av världshandeln. IF måste se till att utvärdera hur det handelsrelaterad tekniska biståndet används och hålla en periodisk kontakt med länderna (WTO2000).

IF har identifierat sex områden där det tekniska biståndet bör användas:

1. Bygga upp institutioner som kan skapa och upprätthålla handelspolitik som stämmer överens med WTO s krav.
2. Stärka den politiska miljö som krävs för att kunna liberalisera handeln, som tex att öka konkurrensen och öka andelen utländska direktinvesteringar.
3. Förenkla handeln, öka tillgången på information när det gäller affärer och teknologi, anpassning till internationell standards.
4. Modernisera tullsystemet och andra institutioner som har med transaktioner att göra.
5. Öka humankapitalet i länderna genom utbildning.
6. Skapa regelverk som ska främja handeln. (www.wto.org)

3.4.2 Utvärdering av Integrated Framework - Hur fungerar deras tekniska bistånd?

Den ökade handeln till följd av IF samarbete med LDC s förväntas generera stora vinster för dessa länder, men många av utvecklingsländerna och NGO s riktar stark kritik mot WTO och IF. De anser att vinsterna av handel till största del tillfaller industriländerna (WTO 2000). WTO kritiseras för att prioritera rika länders intressen då utvecklingsländerna fortfarande möter höga tariffer inom framförallt textil och jordbruk som är deras viktigaste exportprodukter. De anser att WTO följer de rika ländernas intressen eftersom dessa länder har högre representation inom WTO. IMF har också fått stor kritik då det gäller utvecklingsländernas lån från den rika delen av världen. Dessa lån förlängs hela tiden vilket gör att utvecklingsländerna årligen fortsätter transferera stora summor i form av räntor till västvärlden. Denna kritik riktas även mot IF eftersom det är ett samarbete mellan dessa organisationer. IF anses dock vara det program som bäst svarar mot de utmaningar som de minst utvecklade länderna möter eftersom WTO inte själv anses ha möjligheten att möta dessa med bra och fungerande lösningar. IF:s mål är att identifiera landets strukturella svagheter, skapa en lösning och på så sätt göra dem en del av den globala ekonomin.

Länderna som får assistansen har klagat på att IF går direkt på den tekniska assistansen till handelssektorn utan att ta hänsyn till landets primära behov en utbyggnad av t.ex. infrastrukturen. Klagomål har också framförts på att assistansen lagts på organisationer som inte kunnat utnyttja den till fullo, dvs. ingen utvärdering har skett och fel organisationer har valts inom mottagarlandet (WTO 2003). Det nya tillvägagångssättet när det gäller teknisk assistans inom WTO är att ta hänsyn till ländernas individuella sidor och inte använda sig av ett så fullt ut standardiserat program som tidigare. Den tekniska assistansen vrider sig bort från det standardiserade och mer mot det skräddarsydda för varje land för att kunna möta deras krav. Inte bara byråkratiska organisationer ska anlitas utan även icke-statliga organisationer och oberoende institut. Den tekniska assistansen ska nå en bredare publik som tex. utbildningsinstitut och universitet och även nå ut till den privata sektorn i länderna.

IF har lett till en bättre koordinering mellan de sex organisationer som ingår i samarbetet. Men rapporter har visat att samarbetet inte är så effektivt som det skulle kunna vara. Det har visat sig att mycket av den tekniska assistans som getts inte har skilt sig nämnvärt från den som getts i ett tidigare skede. Ett annat problem som tagits upp är förflyttningen av resurser från donatorerna. Stora skillnader i tänkesättet mellan donatorerna och mottagarna har lett till missförstånd. De minst utvecklade länderna vill att donatorerna ska bidra med mer pengar medan donatorerna vill att existerande tekniska assistans skall utnyttjas bättre. Undersökningar som gjorts har inte kunnat finna att IF haft någon påverkan på de inhemska institutionerna och den inhemska politiken som är ett av huvudsyftena (WTO 2003). Det som skett genom IF samarbetet är att handelspolitiken på nytt hamnat i fokus. IF kunde ha gjort LDC länderna mer konkurrenskraftiga om samma tyngd lagts på importliberalisering som den som lagts på gynnandet av exporten.

Eftersom IF är ett relativt nytt koncept har påverkan på tillväxten och handelskomponenterna i länderna som t.ex. exporten varit svåra att urskilja. Detta gör att det är svårt att säga om förändringar i tillväxten och i handel har med IF att göra eller om det beror på andra faktorer. IF:s brist på landspecifika strategier hindrar vissa länder från att prioriteras. Detta har lett till att prioriteringarna har blivit fel och att den handelsrelaterade tekniska assistansen inte kunnat utnyttjas på rätt sätt. Med mer landspecifika strategier hade de minst utvecklade länderna själva kunnat vara med och påverka vilken sorts assistans som borde prioriteras (WTO 2003). Viktigt för att få IF att fungera så effektivt som möjligt är att klargöra vilka målen är. Detta innebär att se till att den tekniska assistansen inte bara gäller handel utan först är med för att kunna bygga upp stabila institutioner i landet vilket leder till en effektiv handel. .

4. EPRP - Poverty Reduction Programme

4.1 Vad är EPRP?

ITC har identifierat avsaknaden av exportutvecklande strategier hos utvecklingsländerna som en allvarlig begränsning för att nå bibehållen ekonomisk utveckling inom handelssektorn. I linje med IF s utvecklings program skapades EPRP (Export-led poverty reduction programme) av ITC som en ansats att lösa dessa problem. Det var tack vare Doha-rundan som ITC fick möjlighet att utveckla EPRP då denna resulterade i en klarare definition av de brister och behov som finns utvecklingsländerna (ITC, Annual Report, 2002). EPRP utförs på fältnivå i landsbygden regioner. ITC menar att det är framförallt i dessa sektorer som de finns kapacitets potential för en export utvidgning. Samtidigt är det en möjlighet till direkt fattigdomsreducering då man kan höja inkomsten på landsbygden där fattigdomen är som mest utbredd i många LDC s. Ökade produktions kapacitet ska i sin tur förbättra landets tillväxt. (ITC, Annual Report, Geneva – 2003, s10).

EPRP är ett program för hur man kan utvidga entreprenörers kapacitet i produktionen samt erbjuda en strategi för hur den utökade kapaciteten skall knytas till exportmarknaden. Erfarenheten från ITC är att även om projekt från NGO s (Non Government Organisations) eller statliga projekt lyckats att öka produktionskapaciteten hålls detta tillbaka eftersom man misslyckats med att länka kapaciteten till exportsektorn eller den inhemska marknaden. Utvecklingen av EPRP bygger på både makroekonomiska och mikroekonomiska utgångspunkter där internationell handel definieras som den huvudsakliga faktorn för ekonomisk tillväxt. På makroekonomisk nivå är det enligt ITC bevisat att en öppen handelsstrategi ger betydande positiva effekter på ekonomisk tillväxt och social utveckling inom ett land. På mikroekonomisk nivå menar ITC att exportbaserad tillväxt har en direkt inverkan på fattigdomen i ett land eftersom detta garanterar marknadstillträde. (EPRP, Geneva , 2001).

EPRP erbjuder huvudsakligen tekniskt bistånd för att utveckla produktionen mot

exportsektorn. Detta skall ske genom att tillhandahålla specialiserad kunskap för att utveckla en fungerande länk mellan fattiga producenter och exportörer. ITC s fokus ligger på entreprenörs sida för att identifiera outnyttjad potential som kan tas till vara inom produktionskapaciteten. De enskilda projekten inom EPRP använder den outnyttjade potentialen för att sedan utvidga produktionen för export. Arbetet fokuserar på att öka kapaciteten för små- och medel små producenter, som av naturen är arbetsintensiva i sin produktion. Utvecklandet av den arbetsintensiva produktionen anses ha en direkt inverkan på fattigdomsreducering eftersom man då skapar fler arbetstillfällen.

4.2 Strategi och tillvägagångssätt?

Varje EPRP projekt som utvecklas bygger på tio grundstenar som av ITC identifierats som nödvändiga för att nå en bibehållen ekonomisk utveckling för fattiga regioner:

1. Produkt och marknadsidentifiering:

Den fundamentala principen inom EPRP projekt är att det ska handla om produkter som efterfrågas på den globala marknaden. För att produktionen ska ha möjlighet expandera måste länkar skapas eller utvecklas för att garantera tillträde på den internationella marknaden.

2. Identifiering av producenter:

Valet av producenter i ett EPRP projekt bestäms genom identifiering av potentiell produktionskapacitet som för tillfället är underutnyttjad. Valet baseras också på inhemsk specialiserad förmåga som kan förbättras mot en mer utvidgad produktion för en viss region.

3. Matcha exportmarknaden för produkten med de aktuella producenterna:

Identifiering av marknad och produkt är den samma som för de flesta ekonomiska aktiviteter. Det gäller att bestämma huruvida den aktuella producenten har möjlighet att konkurrera på den aktuella marknaden, upprätthålla sin produktion för en längre tidsperiod gällande de aktuella priserna, kvalitets- och kvantitetskraven som marknaden ställer på produkten.

4. Produktutveckling och anpassning till standards och kvalitét:

För de flesta projekt krävs att den aktuella produkten utvecklas eller till och med skapas för att matcha den efterfråga som finns på den internationella marknaden. EPRP projekt syftar i grunden till att utveckla en inhemsk produkt där kunskap och eventuellt råmaterial redan finns i regionen. Sedan gäller det att öka den existerande produktionskapaciteten och anpassa produkten till standards och kvalitet på den internationella marknaden.

5 Utveckling av human kapital:

Inom alla EPRP projekt krävs utvecklande av rådande humankapital på olika nivåer. Kunskap behövs tillföras så väl producenterna som exportörer och köpare av produkten.

6 Utveckla och nyskapa länken mellan producenten och marknaden:

Länken mellan de nätverk av producenter som utvecklas och marknaden är en av de viktigaste aspekterna inom ett EPRP projekt. I olika mån påverkar denna marknadsföring, distribution, marknads intelligens så väl som tillträde och tillgång till teknik. Under EPRP projekt sker detta vanligtvis under kontrakterade förhållande. De vanligaste formerna är:

- Slutgiltiga produkter marknadsförs och distribueras genom kontrakt med exportörer som redan är väl etablerade på export marknad. Exportörens roll är begränsad till att genom kontrakt köpa förbestämd kvantitet av dessa producenter, bundet till kvalitet och pris.
- Utveckla affärsförhållande mellan producenterna på landsbygden och/eller underleverantörer som är drivna av privata entreprenörer. Dessa nätverk kan organiseras antingen genom handels marknader inom utvecklingslandet eller från handels marknader inom i-länderna.
- Koppla samman grupper av producenter med export marknaden genom att utveckla affärsmässiga förhållanden med ett exportutvecklings företag. Dessa är vanligtvis organiserade under statligt initiativ med målsättning att skapa ett nätverk för producenterna mot export. Dessa företag ligger vanligtvis under den offentliga sektorn.
- Producenterna tillverkar halvfärdiga produkter som senare säljs vidare till större produktionsföretag som färdigställer varan för export. Dessa används vanligtvis inom industrier som förädlar jordbruksråvaror. Här ligger ansvaret för att varan skall komma ut på export marknaden hos förädlaren, producenterna på landsbygden har ingen direkt kontakt med exportmarknaden.

7. Finansiering på mikronivå:

Detta handlar framförallt om att tillhandahålla kredit och finansieringsmöjligheter till de fattiga producenterna men också till de olika distributionskanalerna.

8. Service möjligheter:

Lokala serviceinstitutioner som NGO s eller existerande statliga organisationer spelar en stor roll för EPRP projekt när det handlar om att uppnå en bibehållen produktion. Dessa institutioner skall erbjuda träning, marknadsföring och export evenemang.

9. Könsfördelning:

EPRP projekt handlar om att integrera sociala grupper som hamnat utanför landets pågående ekonomi, exempelvis koncentrerar sig vissa EPRP projekt endast på kvinnor.

10. Miljömedvetande.

(EPRP, Geneva, 2001)

4.3 Landsexempel

Ecuador:

1990 startade man i en av de fattigaste regionerna i Ecuador en specialisering av stråhattar. Produkterna distribueras till marknader i USA, Mexico, Brasilien och nyligen till Europa. När projektet startade var man 180 personer vilket nu har växt till 800 personer. De flesta producenter är kvinnor vars arbete sker i hemmet, många av dessa tjänar en extra inkomst på traditionellt jordbruk. Produktionen använder sig av inhemsk kunskap och inhemska verktyg. Starka distributions länkar har skapats och sedan 1999 säljs produkter till den franska modetidningen ELLE.

Indien:

I Indien startade man 2000 ett EPRP projekt som handlar om att framställa organiska kryddor som skall användas för att penetrera export marknaden. Bönderna organiserades i 4 grupper som innefattade 335 hushåll, eller ca 1340 personer. Projektet lyckades skapa 50 nya anställningar för kvinnor och deltagandet från bönder ökade med 19 %. Lönen för

de bönder som ingick i projektet steg från \$10 / månad till \$50 /månad. Framgångarna av projektet engagerade ytterligare 1800 familjer. Projektet har bidragit till förberedelser för Indiens möjlighet till "tredje land" kontrakt med EU. Administrationen i Indien funderar på att starta upp liknande projekt på Indiens landsbygd samt satsningar på infrastruktur har tagits i Indien till följd av de positiva effekterna från projektet.

Genom detta projekt grupperar sig producenterna och arbetar i nära samarbete med fyra NGO s samt Indiens statliga institution the Spices Board. Genom teknisk assistans från ITC tränades bönderna av de fyra NGO s och the Spices Board mot en produktion som kom att följa standards i Europa och USA. ITC finansierade sedan marknadsföringen av produkterna. De NGO s som ingick i projektet stod för kontakten mellan lokala exportörer och importörer av kryddor. Programmet innefattade också ett mikrokreditsystem.

Kenya:

I Kenya har fyra grupper av fattiga producenter från de torra och svårt drabbade områdena organiserats i ett EPRP projekt. Projektet inkluderar 192 personer som valts ut genom identifieringen av en kapacitets potential för export utvidgning. Honung, chilipeppar och bönor ska exporteras. De privata exportörerna för dessa produkter är noggrant utvalda efter deras tillträde till den internationella marknaden. De är bundna till projektet genom kontrakt för att regelbundet köpa producenternas produkter. Ett antal handelsstöds institutioner är involverade i projektet för att erbjuda olika företagstjänster. Dessa institutioner inkluderar the Ministry of Trade och the Ministry of Agricultural Development. Målet är att producenterna i slutändan ska få full kontroll över utbudet vilket leder till att bibehålla självförsörjningen. Projektet förväntas också bidra till att Kenya ska starta liknande projekt i resten av landet.

4.4 Utvärdering av EPRP

Utveckling av exportsektorn är ett måste för att internationell handel skall ges möjlighet att verka för fattigdomsreducering (UNCTAD Report, 2004). För att se till att de

fattigaste tar del i utveckling krävs 'pro-poor means'. Det finns ingen definition på vad dessa medel är men de inkluderar: förbättrad tillgång till land, kredit och humankapital, fokusering på sektorer inom länder där fattigdomen är svår och arbetsintensiv produktion (Salinger, Stryker, 2001). EPRP är ett försök att använda effekterna av internationell handel till att reducera fattigdom vilket följer dessa riktlinjer. Dock är en utvecklad exportsektor långt ifrån en garanti för fattigdomsreducering i hela landet.

4.4.1 Problem med exportsektorn

UNCTAD sammanställde 2004 en rapport i avsikt att klargöra om internationell handel fungerar som en mekanism för fattigdomsreducering i LDC s. Enligt UNCTAD möjliggörs fattigdomsreducering genom bibehållen ekonomisk tillväxt som höjer de genomsnittliga hushållens inkomst och konsumtion i hela landet. För LDC s är jordbrukssektorn dominerande inom produktionen. Största delen av arbetskraften är sysselsatt inom denna sektor. Detta gör utvecklingen av jordbrukssektorn viktig för en bibehållen ekonomisk tillväxt. Problemen inom LDC s ligger ofta i att deras jordbrukssektor karakteriseras av svag produktionskapacitet och självförsörjning inom de enskilda hushållen. Den underutvecklade produktionskapaciteten gör att många LDC s tvingas importera jordbruksprodukter för sin livsmedels försörjning. Dessa skulle kunna framställas inhemskt om produktion utvecklades (UNCTAD Report, 2004). EPRP bör alltså verka för fattigdoms reducere men behovet av förbättring inom jordbruksproduktionen som kan ske genom EPRP projekt är stort för produkter som efterfrågas på den inhemska marknaden också och inte endast för export. Mat är den viktigaste utgiften för den fattiga befolkningen och måste till stor del måste importeras i LDC på grund av underutvecklad inhemsk produktion. I Bangladesh tex består 73% av de totala utgifterna för de fattigaste av mat. Utvecklande av produktion mot den inhemska marknaden ger en möjlighet att förbättra LDC s TOT eftersom stor del av mat försörjningen importeras idag. Export av jordbruks produkter har liten effekt på TOT för LDC s eftersom de värderas lågt på världsmarknaden.

Konceptet exportorienterad fattigdomsreducering bygger på teorier om att möjligheten

till ekonomisk tillväxt och social utveckling för ett land har förändrats till följd av ökad global och regional handelsliberalisering. Världshandeln ökar i större omfattning än BNP vilket betyder att tillväxtpotentialen är större inom exportsektorn än för inhemsk produktion (EPRP, Genève, 2001). För utvecklingsländer uppstår dock problem med detta då det finns en fara med att koncentrera produktionsinsatser endast till jordbrukssektor på grund av fluktuationer i priset på världsmarknaden.

Dessa problem kan ses som argument för fortsatt protektionism. Genom protektionism söker man att utveckla den inhemska industrin skyddad från internationell konkurrens genom att öka incitamenten för investering, effektivisera produktionen och utnyttja de positiva effekterna av en skalekonomi. Allt för att den inhemska varan skall bli konkurrensstark internationellt men också för att möta den inhemska efterfrågan. UNCTAD:s rapport visar att LDC:s ofta har kommit långt inom handelsliberalisering i form av avskaffandet av tariffer men den ekonomiska utveckling inom länder där handelsliberaliseringen skett stegvis har visat sig bättre för den faktiska ekonomiska tillväxten. Detta betyder att effekten av tariffer (2.2) fortfarande är önskvärd inom LDC:s vilket går emot WTO:s linje där avskaffandet av tariffer är en viktig del för ekonomisk utveckling genom handelsliberalisering.

4.4.2 Länk till marknaden

För att den fattigaste delen av befolkningen ska ha möjlighet att ta till vara de positiva effekterna av handelsliberalisering krävs att det finns kanaler som gör det möjligt för hushållen att ta sig ut på marknaden. Dessa olika länkar i form av infrastruktur, mellanhänder och distributionskanaler är nödvändiga annars riskerar hushåll att bli isolerade från marknaden och på så sätt tvingas djupare ner i fattigdom. Om dessa distributionskanaler inte fungerar betyder det att hushållen blir helt isolerade från marknaden vilket får förödande effekter. Risken för detta är störst bland jordbruksproducenterna. (Winters Alan, 2002). Länken till marknaden, identifiering av exportörer och distributionskanaler är ett av de viktigaste områdena inom ett EPRP projekt. Genom EPRP:s länkar bär exportörer stort ansvar i form av att tillgodose

industrin med nödvändig teknik. Detta innebär att oavsett om dessa exportörer är inhemska eller från utlandet så kan landet tillgodose sig vinster.

EPRP syftar till att länka samman produktionen med fokus på exportsektorn och inte på den inhemska marknaden, då den inhemska marknaden hos utvecklingsländerna ofta är underutvecklad och svåråtkomlig (2.5.2). Detta gör att kontakt med internationell marknad blir en lösning. Men även om länken till de internationella marknaderna ger många positiva effekter är en utveckling av den inhemska marknaden en stor bidragande faktor till ekonomisk utveckling, som ovan nämnt skulle detta leda till en större självförsörjning för landet. Satsningar inom linjen för EPRP projekt bortser ifrån detta faktum. Enligt Linder hypotesen (2.3.3) är den inhemska marknaden avgörande för att nya innovationer kommer till stånd.

EPRP anpassar istället produkter till den utländska marknaden. Efterfrågan av de produkter som utvecklas existerar i många fall inte i utvecklingslandet. Detta gör att landet fortsätter att vara beroende av import för att tillgodose den inhemska efterfrågan eftersom den produktion som sker är anpassad till andra länder och för andra länders marknader. Satsningar inom sektorer som i första hand är anpassade till den inhemska marknaden skulle få dubbel effekt som redan nämnt.

4.4.3 Geografisk koncentration

Vad som krävs för ett lands utveckling är inte endast expansion inom exportsektorn utan utveckling av länkar mellan växande sektorer inom ett land och resten av ekonomin. Då ekonomisk utveckling sker i form av expansion som är lokaliserad till en liten geografisk eller sektorisk del skapar detta problem för många LDC, då detta innebär en svag länk mellan den fort växande exportenklaven och den inhemska marknaden. Detta betyder i många fall en hög grad av ekonomisk tillväxt koncentrerad till en liten region utan effekt på fattigdomsreduceringen i landet. (UNCTAD Report, 2004).

Då utveckling sker främst i form av handelssektorn kan de vara så att de största vinsterna

faktiskt tillfaller det importerande landet i form av ökad konkurrens på världsmarknaden som sänker priset för deras import varor.

Några av de länkar som EPRP erbjuder är till företag direkt ägda av utlandet vilket gör att en liten del av vinsten tillfaller det aktuella landet. Vinsterna av själva produktionen genom EPRP projekt kan komma att försvinna till stor del på grund av internationella exportörer. Men detta betyder ändå att det finns stora positiva effekter i form av spill - over som uppstår vid införandet av ny teknik. Spill - Over effekten är som tidigare nämnt en huvudsaklig avsikt med tekniskt bistånd. Frågan är dock om spill - over effekterna verkligen sprids inom landet genom ett EPRP projekt. EPRP projekt är koncentrerade till ett litet geografiskt område och produkten skeppas direkt till en internationell marknad. Den förbättring som sker är endast lokal och påverkar inte landets totala tillväxt och på så sätt inte heller fattigdomsreduceringen i landet som helhet. Det landsexempel som presenteras av EPRP karaktäriseras av detta.

4.4.4 Teknisk utveckling mot tillverkningsprodukter

EPRP – projekt syftar till att öka kapaciteten och stärka länkarna för produktionen inom exportsektorn. Dessa industrier karaktäriseras av råvaruproduktion. EPRP projekt utgår från inhemsk kunskap om produkter för att sedan utveckla kapaciteten i linje efter detta. Nya innovationer skapas inte utan man erbjuder endast utvecklad teknik för redan existerande produktion. De projekt som utformas genom EPRP handlar framförallt om att öka kapaciteten inom befintliga processer.

Inom ekonomisk teori poängteras ofta omvandling av industrin som en viktig bidragande faktor till ekonomisk tillväxt. De länder som varit mest framgångsrika genom exportorienterad tillväxt är de länder som lyckats att skifta sin exportproduktion från traditionella jordbruksråvaror till icke-traditionella jordbruksvaror och tillverkningsprodukter (Salinger o Stryker, 2001, s23). En satsning på exportindustri i linje med EPRP betyder att man fortsätter efter detta mönster för komparativa fördelar (2.2). Detta kan endast brytas genom att utvecklingsländerna utvecklar sina industrier vilket gör att man

kan möta sin inhemska efterfråga och på så sätt förbättra sin TOT mot omvärlden.

4.4.5 Effekt på lönerna

Fattigdomsreducering inom LDC s kan bara förväntas ske om en bibehållen ökning i den genomsnittliga privata konsumtionen uppnås (UNCTAD Report, 2004). Inkomsten för den fattiga befolkningen påverkas av deras privatkonsumtion. Försäljning av utbildad arbetskraft tillsammans med värdet av egen konsumtion är den viktigaste inkomstkällan. Men de är förändringen av de fattigas inkomst som är de viktigaste när man skall mäta effekterna av handelsliberalisering. (Hoekman , Michalopoulos , Schiff , Tarr).

Den effekt man söker på lönerna genom handelsliberalisering är en höjning av lönen för utbildad arbetskraft eftersom detta är tillgången som fattiga har att erbjuda. Generellt koncentrerar sig EPRP projekt på produktion som intensivt använder sig av utbildad arbetskraft. Detta kan alltså bidra till att lönen för denna stiger på grund av ökad efterfråga på utbildad arbetskraft, vilket ökar möjligheten att angripa fattigdom inom länderna. Dock som ovan nämnt tycks EPRP projekten i många fall vara i för liten proportion till resten av landet. Detta betyder att de effekter på lönerna som förväntas genom handelsliberalisering uteblir eftersom projektet inte lyckas påverka landet som helhet utan endast förbättra lönerna för de som ingår i projektet. Arbetskraften inom utvecklingsländerna är ofta trögriklig och för att hjälpa den fattiga befolkningen krävs åtgärder på plats, något som EPRP projekt lyckas med, men spridningen mellan olika industrier uteblir. EPRP projekt handlar främst om att organisera producenter i form av att koppla samman hushåll. Detta ökar dock inte efterfrågan på arbetsintensiv arbetskraft och motiverar inte förflyttningar till de expanderande områdena.

4.4.6 Behov av kreditsystem och infrastruktur

Befolkningen på landsbygden är ofta producenter och på så sätt drabbas de negativt av en prissänkning. Detta betyder att på kortsikt är beroendet av kreditsystem stort för att ge de fattiga möjligheten att skifta sin produktion. EPRP erbjuder kreditsystem och

finansiering. Dock för att möta en hårdare konkurrens till följd av handelsliberalisering genom teknologisk utveckling inom produktionen krävs att institutioner inom landet följer utvecklingen. Det kräver ett utvecklat utbildningssystem, fungerande investerings- och infrastruktur och stark konkurrens på den inhemska marknaden. I de flesta LDC är dessa institutioner underutvecklade samtidigt som länder präglas av otillräcklig inhemsk ekonomisk politik vilket är roten av problemet när det handlar om att uppnå ekonomisk utveckling. Världsbanken påpekar vikten av öppenhet för att nå ekonomisk tillväxt, men varnar också för att detta kan vara ineffektivt inom LDC s eftersom dessa länder är i stort behov av lag- och regelverksreformer samt reform av den offentliga sektorn (Salinger o Stryker, 2001, s23).

Handel i sig kan inte användas som en strategi för att motverka fattigdom i LDC s om de råder avsaknad av infrastruktur, underutvecklade institutioner och kreditkanaler. ITC s EPRP är av alldeles för liten omfattning och för ineffektivt för att man skall kunna uppnå bibehållen utveckling inom produktionen. Satsningar bör i stället koncentreras på att utveckla företag för att öka landets inkomst vilket ger resurser till landet som sedan med hjälp av tekniskt bistånd och rådgivning kan genomföra projekt i stil med EPRP på nationell nivå. Det EPRP projekt dock kan lyckas med är att påvisa för staten att detta är en utveckling av produktionen som verkligen kan generera vinster om satsningar görs på infrastruktur och liknande projekt inom fler regioner i landet.

4.4.7 Problem med handelsrelaterat tekniskt bistånd

EPRP är ett exempel på utbudsdrivet bistånd. ITC har utvecklat en förbestämd strategi som appliceras på utvalda regioner där produktutveckling till den internationella marknaden sätts i fokus. Genom fokus på handelssektorn inom bistånd missar man vikten av att utveckla institutioner för att landet skall kunna tillvara ta de positiva effekterna. Detta betyder att stora summor som sätts in i EPRP projekt skulle kunna komma till bättre användning inom andra områden genom att låta landet själv med hjälp av expertis identifiera kritiska områden.

EPRP projekt ska huvudsakligen bestå av tekniskt bistånd men är beroende av stora summor i form av monetärt bidrag från ITC. Exempelvis finansierar ITC marknadsföringen av produkter. Inblandningen av NGO s är nödvändig för att projektet skall fortsätta fungera, vilket gör att möjligheten till en bibehållen ekonomisk tillväxt inte skapas på egen hand eftersom dessa NGO s är internationellt ägda. I WTO/OECD Report 2004 om handelsrelaterat tekniskt bistånd poängteras vikten av projekt och programs inverkan på nationell nivå. Dvs. de skall anpassas till att påverka landet som helhet. De EPRP projekt vi studerat upplevs vara i för liten omfattning för att ha möjlighet att göra detta. Produkten som framställs hamnar aldrig på den inhemska marknaden och påverkar inte konkurrensen och effektivisering på nationell nivå. Då de producenter som ingår i EPRPs projekt är helt isolerade från andra producenter i landet uteblir spill - over effekten av ny teknik. Samtidigt sker träning av producenterna och utveckling av produkterna huvudsakligen av internationella experter. Om man lyckats involvera inhemska organisationer för detta skulle kunskapen garanterat stanna i landet. För att kunskap skall anammas är det viktigt att kunskapen verkligen stannar kvar inom regionen och inte försvinner utan istället sprids vidare inom landet som ibland kan vara problemet med tekniskt bistånd. EPRP projekt kräver stor inblandning av NGO s och experter från ITC när det gäller träning av den inhemska befolkningen. En lösning är att låta inhemska befolkning utbildas till ledare över projekten och vidare träning till producenterna.

Handelsrelaterat tekniskt bistånd sker oftast då bidragsgivaren har positiva vinster att hämta från samarbete. För EPRP projekt är ett stort problem med detta att den inhemska marknaden i LDC s inte gynnas av produktionen utan endast den internationella marknaden.

5. Slutsats

Syftet med denna uppsats har varit att urskilja hur effekterna av en handelsliberalisering påverkar LDC s för att klargöra om handelsrelaterat tekniskt bistånd kan bidra till fattigdomsreducering. Vi har kommit fram till att effekterna av handelsliberalisering skiljer sig mellan länder beroende på deras utvecklingsgrad. I många LDC s existerar inte ekonomiska mekanismer inom ekonomin. När man talar om de positiva effekterna av handelsliberalisering tas ofta dessa mekanismer för givna.

För att minska fattigdom i LDC s och påskynda en ekonomisk utveckling måste det tekniska biståndet vara anpassat efter deras rådande ekonomiska situation. De handelsrelaterade tekniskt bistånd som erbjuds inom ramen för WTO misslyckas med att koordinera biståndet till de mest behövande sektorerna. Det tekniska biståndet måste utvecklas i samarbete med mottagarlandet för att nå en bibehållen utveckling.

Utveckling av produkter för en internationell marknad genom EPRP projekt blir meningslösa om infrastruktur för transport till den internationella marknaden inte finns. Det uppstår också problem då reformer mot internationell handel betyder utvecklandet av en produkt som landet själv inte efterfrågar. Koncentrationen bör istället läggas på produkter som efterfrågas på den inhemska marknaden eftersom det då finns möjlighet att öka dess stabilitet.

Utveckling av handelssektorn inom LDC s är nödvändigt för en ökad ekonomisk tillväxt, men för att den ökade handel verkligen ska bidra till fattigdomsreducering måste stabilisering av den inhemska strukturen prioriteras. Detta kan i sin tur ge den fattiga befolkningen möjlighet att ta del av de positiva effekterna av en handelsliberalisering.

Källförteckning

- Arndt, C. (2000) "Technical Cooperation" in F. Tarp (ed.): *Foreign Aid and Development*, London, Routledge
- Danielson, A. Hoebink, P and Mongula, B (2002) *Are Donors Ready for Change?*
- Deardorff, Alan V. (2002) *What Might Globalization's Critics Believe?* Michigan Doha Round Briefing Series (2003) *Technical Assistance and Capacity-building* vol.1 No.12
- Dollar, David (1992) "Outward-Oriented Developing Economies Really Do Grow More Rapidly: Evidence from 95 LDCs, 1976-1985", *Economic Development and Cultural Change* 1992; 40, 3
- Goldberg, Pavcnik (2004) *Trade, inequality and poverty: What do we know?* ; Cambridge
- Grundmann, F. van der Stelt, M. Garrett, S and Riley, K; *Technical Assistance and Capacity Building: The WTO and The Doha Round*
- Hoekman Bernard. Michalopoulos, Consatntine. Schiff, Maurice. Tarr David, Volume 2 - Macroeconomic and Sectoral Approaches, Kap 13 Trade Policys.
- ITC's Export-led Poverty Reduction Programme (EPRP), Geneva 2001
- Jhabvala, Renana and Kanbur, Ravi (2002) *Globalization and Economic Reform as Seen From the Ground: SEWA'S Experience in India.*
- Markusen, Melvin, Kaempfer, Maskus (1995) *International Trade - Theory and evidence.* London, McGraw-Hill
- National Bureau of Economic Research: Edwards, Sebastian (1997) *Openness, Productivity and Growth: What Do We Really Know?* Working Paper 5978, Cambridge
- Oxfam International, LDC Ministerial Meeting, Dakar (2004) *Finding a way forward in the Doha Development Round: key issues for LDC trade*
- Panagariya, Arvind : *Poverty, Inequality and Trade Openness*
- Salinger Lynn and Stryker Dirck : Comparing and evaluating poverty approaches: USAID and The evolving Poverty Reduction Paradigm; Cambridge 2001.
- SIDA: Danielson, Anders and Mjema Godwin (2000) Tanzania 1999 *Obstacles to Private Sector Growth* Country Economic Report 2000:4
- SIDA: Mdeme-Musonda, F, Mjema. Godwin, Mjema and Danielson, Anders (1997) *The Tanzania 1997 Urge to Merge: The Revival of East African Cooperation,* Macroeconomic Report 1997:7

Siphana, Sok (2003) *Implementing The "IF" in Cambodia*, Cambodia

Todaro and Smith (2003) *Economic Development*. Pearson Education Limited

UNCTAD (2004) *The Least Developed Countries Report*. New York & Geneva

Winters, Alan. *Trade and Poverty: Is There a Connection?*

WTO: *Final Report of The Evaluation of The Integrated Framework*
WT/IFSC/6/Rev.2/Add.1, (2003)

WTO: *Progress Report on The Integrated Framework for Trade-Related Technical Assistance to Least-Developed Countries* WT/LDC/SWG/IF/17/Rev.1, (2001)

WTO: *The Integrated Framework Trust Fund, Window II*, WT/IFSC/4, (2003)

Elektroniska källor

http://www.moc.gov.kh/econo_integration/wto/BACK_NOTE2.htm
Implementing the "Integrated Framework" in Cambodia: Update Trade Related Capacity Building Activities (2003)

<http://www.ipsterraviva.net/article.aspx?id=498>
Suri, Sanjay (2004) "Development: Market Myths Over LDCs Collapse". *IPS Daily Journal*

<http://www.colorado.edu/AmStudies/lewis/2010/trade.htm>
Maskus, Keith (1998) *Policy Paper Number 2: Trade Policy and Economic Growth*

<http://www.bisnetindia.com/bisnet/countries/tanzania25.htm>
Country Profile of Tanzania; Trade Policy Reviewed by WTO (2000), Tanzania

<http://www.ictsd.org/weekly/02-05-28/story4.htm>
Least Developed Country Agenda Gets Underway, vol6. No20.

<http://www.brookesnews.com/031107exports.html>
Shostak, Frank (2003) *The Myth of Export led Economic Recovery*

<http://www.nber.org/papers/w10593>
National Bureau of Economic Research: Goldberg, P.K and Pavcnik, N. (2004) *Trade, Inequality, and Poverty: What do we Know? Evidence from Recent Trade Liberalization Episodes in Developing Countries*

http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/dev2_e.htm
Understanding The WTO: Developing Countries

<http://www.intracen.org/eprp.htm>

http://www.intracen.org/docman/JAG_3078.pdf#search='eprp%20technical%20assistance' ITC Annual Report 2002 (2003), Geneva

http://www.integratedframework.org/files/docs/IFSC_6_Rev2Add1.pdf
WTO: Integrated Framework Steering Committee (2003) *Final Report of the Evaluation of The Integrated Framework WT/IFSC/6/Rev.2/Add.1*

<http://www.integratedframework.org/files/docs/SWG-IF1.pdf> WTO (2000) Sub-Committee on Least Developed Countries *Report on the Evaluation of The Integrated Framework WT/LDC/SWG/IF/1*

<http://www.fal.de/gewisola/dokumente/volltexte/hertel.pdf#search='poverty%20reduction%20trade'>
Hertel, Thomas W. Preckel, Paul V. Cranfield, John A.L and Ivanic, Maros (2001) *Multilateral Trade Liberalization and Poverty Reduction*

<http://www.integratedframework.com>

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.